Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 8 Tdo 417/2010, ECLI:CZ:NS:2010:8.TDO.417.2010.1

Číslo: 49/2011

Právní věta:

Ve výroku rozsudku, jímž se podmíněně odsouzenému ukládá podle § 59 odst. 2 nebo § 60a odst. 3 tr. zák.[*)] povinnost, aby podle svých sil nahradil škodu způsobenou spáchaným trestným činem, není nutno uvádět výši této náhrady škody ani osobu poškozeného, jemuž má být škoda nahrazena.

[*)] *Poznámka redakce: nyní srov. § 82 odst. 2 a § 85 odst. 2 tr. zákoníku.*

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.04.2010

Spisová značka: 8 Tdo 417/2010

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Náhrada škody, Podmíněné odsouzení

Předpisy: § 59 odst. 2 tr. zák.
§ 60a odst. 3 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné M. J. proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 26. 11. 2009, sp. zn. 14 To 214/2009, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu v Táboře pod sp. zn. 13 T 208/2007.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Táboře ze dne 25. 2. 2009, sp. zn. 13 T 208/2007, byla obviněná M. J. uznána vinnou trestnými činy podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák., podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák. a zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák., kterých se dopustila skutky popsanými ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Za to byla obviněná odsouzena podle § 250 odst. 3 a § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na 33 měsíců, jehož výkon jí byl podle § 58 odst. 1 a § 60a odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu 42 měsíců a současně

byl nad obviněnou vysloven dohled. Podle § 60a odst. 3 tr. zák. byla obviněné uložena povinnost, aby v průběhu zkušební doby podle svých sil nahradila škodu způsobenou trestným činem. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. jí byl uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu zaměstnání a samostatně výdělečné činnosti v oboru zprostředkování finančních služeb na dobu 3 let. Naproti tomu byla obviněná podle § 226 písm. a) tr. ř. zproštěna obžaloby pro skutek, v němž byl spatřován dílčí útok pokračujícího trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák.

Tento rozsudek soudu prvního stupně napadla obviněná odvoláním směřujícím proti jeho odsuzující části. Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 26. 11. 2009, sp. zn. 14 To 214/2009, bylo odvolání obviněné podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítnuto.

Proti citovanému usnesení odvolacího soudu podala obviněná M. J. prostřednictvím svého obhájce v zákonné lhůtě dovolání, v němž uplatnila dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Podle přesvědčení obviněné nebyla na základě shromážděných a provedených důkazů bez jakýchkoliv pochybností prokázána její vina. Přestože obviněná navrhla řadu důkazů, kterými chtěla prokázat svoji nevinu, soudy neprovedly navrhované důkazy. Obviněná zpochybnila i správnost výroku, jímž jí byla uložena povinnost, aby podle svých sil nahradila ve zkušební době škodu způsobenou trestným činem, protože tento výrok neobsahuje výši náhrady škody ani osobu poškozeného, jemuž má být škoda nahrazena. Obviněná navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře a aby věc vrátil tomuto soudu k novému rozhodnutí.

K dovolání obviněné M. J. se vyjádřila nejvyšší státní zástupkyně prostřednictvím státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jeho názoru obviněná nevznesla ani jedinou námitku odpovídající uplatněnému dovolacímu důvodu, protože vytkla pouze neúplnost provedeného dokazování a nesprávné hodnocení důkazů soudy, přičemž prosazovala vlastní verzi, podle které se nedopustila trestné činnosti, resp. se jí dopustila v menším rozsahu. Jak dále státní zástupce poznamenal, napadená soudní rozhodnutí vůbec neobsahují výroky o náhradě škody podle § 228 odst. 1 tr. ř., ale jen výrok ve smyslu § 60a odst. 3 tr. zák., kterým byla obviněné uložena „přiměřená povinnost, aby v průběhu zkušební doby podle svých sil nahradila škodu způsobenou trestným činem“. Podle státního zástupce výrok učiněný ve smyslu § 60a odst. 3 tr. zák. má jiný charakter než výrok o náhradě škody podle § 228 odst. 1 tr. ř., proto nemusí obsahovat výši náhrady škody ani označení poškozeného, jehož se týká. Státní zástupce tedy navrhl, aby bylo dovolání obviněné podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítnuto.

Nejvyšší soud shledal, že obviněná podala dovolání z jiného důvodu, než je uveden v ustanovení § 265b tr. ř.

Tento závěr se týká i námitek obviněné M. J., kterými vytýkala neúplnost výroku o náhradě škody a bránila se uložení povinnosti k náhradě škody s tím, že soudy nestanovily její výši ani oprávněné subjekty, kterým měla být škoda nahrazena. K tomu Nejvyšší soud připomíná, že ani rozsudek soudu prvního stupně, ani usnesení odvolacího soudu neobsahují výrok o náhradě škody. Obviněné byla toliko jako součást trestu uložena podle § 60a odst. 3 tr. zák. povinnost, aby podle svých sil nahradila škodu způsobenou trestným činem.

Účelem výroku, jímž se pachateli trestného činu (podmíněně odsouzenému) ukládá povinnost nahradit podle svých sil škodu ve smyslu § 60a odst. 3 tr. zák., je zesílit výchovný účinek podmíněného odsouzení s dohledem tím, že pod pohrůžkou výkonu trestu odnětí svobody vede pachatele k dobrovolné náhradě škody, kterou způsobil trestným činem. Vyžaduje od něho aktivní úsilí o nápravu nebo odčinění škodlivých následků trestného činu a vede jej tak k uznání a respektování zájmů dotčených trestným činem. Povinnost nahradit podle svých sil škodu způsobenou trestným činem je prostředkem nápravy a resocializace podmíněně odsouzeného, protože jej nutní ke

skutečné náhradě způsobené škody. Rozsah povinnosti pachatele (podmíněně odsouzeného) nahradit podle svých sil škodu způsobenou trestným činem je ovšem limitován též výší, v jaké pachatel odpovídá za způsobenou škodu a v jaké je povinen ji nahradit podle příslušných (mimotrestních) předpisů upravujících vznik, rozsah a další podmínky odpovědnosti za škodu. Povinnost pachatele k náhradě škody podle svých sil znamená, že pachatel je povinen nahradit škodu v době a ve výši, v jaké to dovolí jeho osobní, majetkové a výdělkové poměry, a nepřichází proto v úvahu ani stanovení splátek. Tímto se povinnost uložená podle § 60a odst. 3 tr. zák. liší od povinnosti stanovené podle § 228 tr. ř., jejímž primárním účelem je přesné vymezení obsahu a rozsahu nároku poškozeného. Výrok o trestu proto v daném případě důvodně neobsahuje rozsah náhrady škody ani označení oprávněných subjektů, kterým má být nahrazena škoda způsobená trestným činem.

V další části odůvodnění se Nejvyšší soud vypořádal s ostatními námitkami obviněné M. J. a podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl její dovolání, protože bylo podáno z jiného důvodu, než jaký činí dovolání přípustným ve smyslu § 265b tr. ř.